

Psykoanalyttinen psykoterapia julkisella sektorilla tänään ja huomenna

Kelan kuntoutuspsykoterapiat

EFPP, Helsinki 26.9.2008

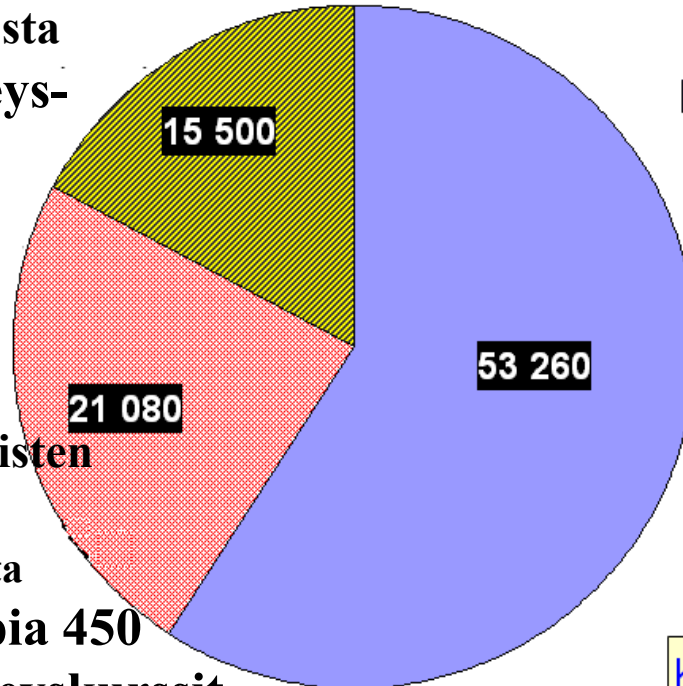
Asiantuntijalääkäri Kirsi Vainiemi

Kelan kuntoutusetuuksien saajat 2007

Vajaakuntoisten ammatillinen

kuntoutus, josta

- mielenterveyskuntoutujia 5 050

Harkinnanvarainen kuntoutus, josta

- psykoterapia 12 550
  - aikuiset 8 550
  - nuoret 4 000

- mielenterveyskuntoutujia - kursseilla 3 120

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus, josta

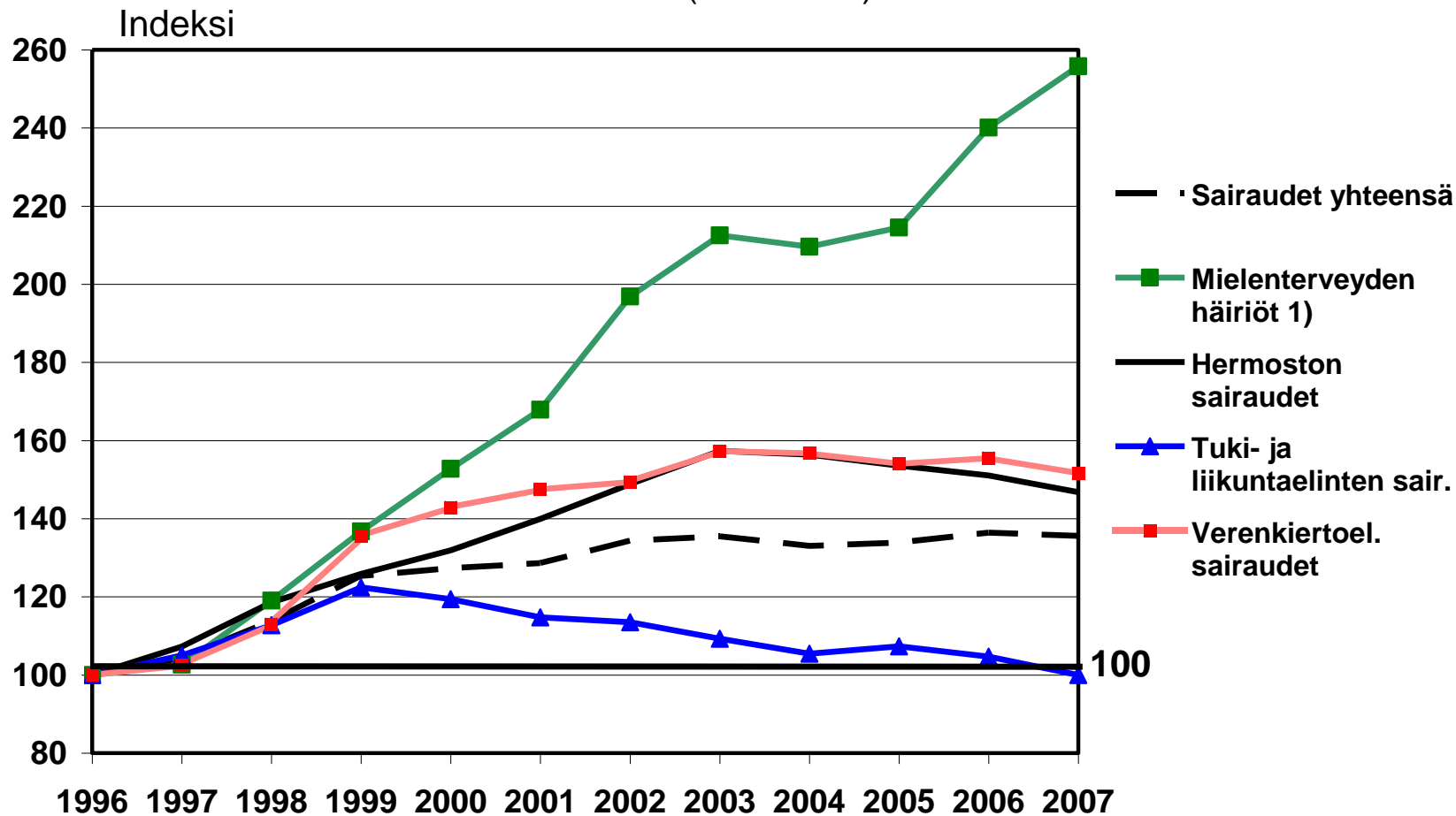
- psykoterapia 450
- mielenterveyskurssit 660

Kuntoutujia vht. 87 850

Kuntoutusrahan saajia 59 000
joista Kelan kuntoutujia 41 880

Kuntoutujia on voinut saada useampia kuntoutustoimenpiteitä. Yhteismäärässä hän esiintyy vain kerran. AT/Tilastoryhmä

Kuntoutujien lukumäärän kehitys eräissä sairauspäryryhmissä 1996-2007 (1996=100)

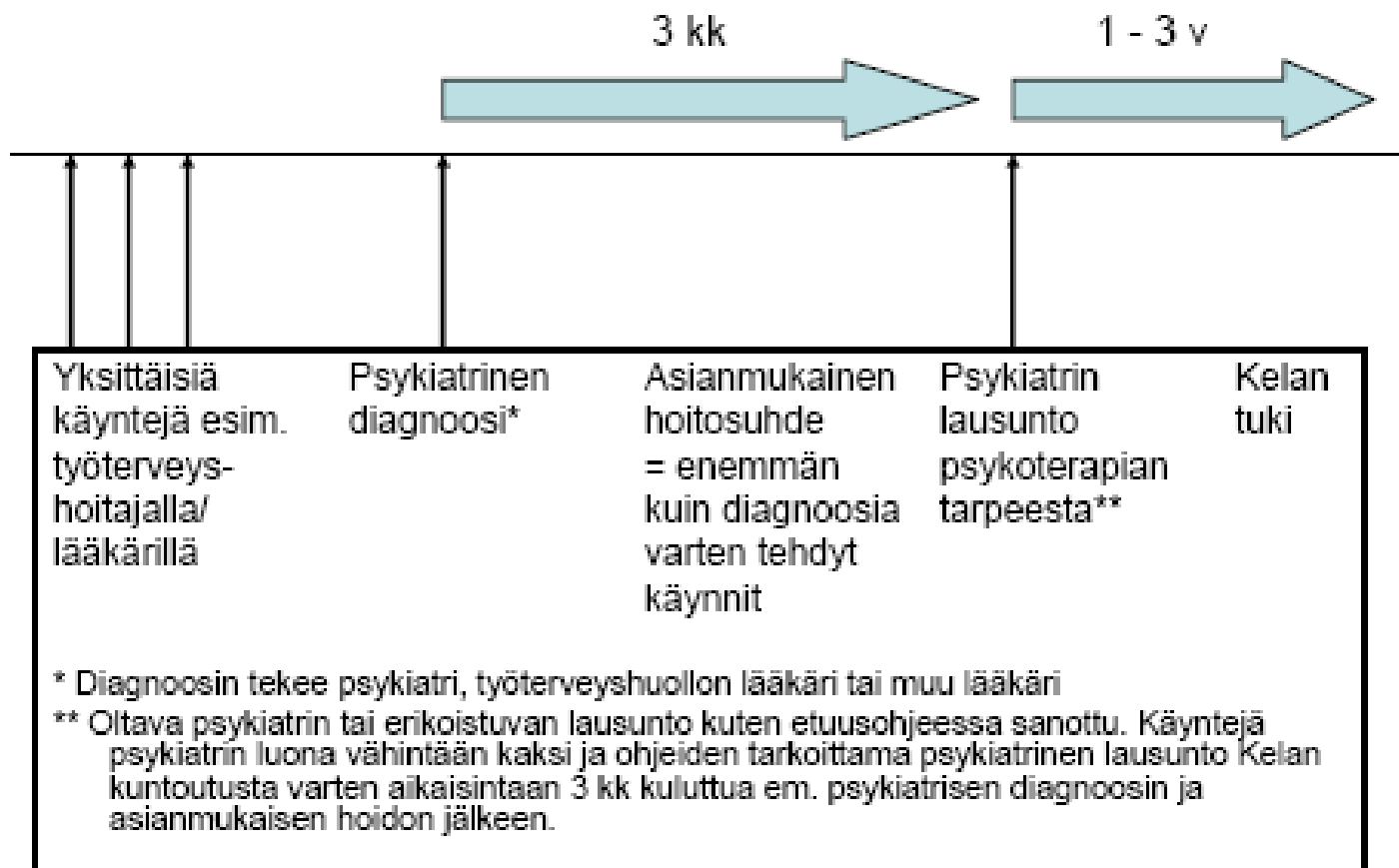
1) Ei sisällä älyllistä kehitysvammaisuutta.

AT/Tilastoryhmä 18.1.2008

Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuspsykoterapian saajat

- Psykoterapiaa tuetaan 16–67-vuotiaille, joiden työ- tai opiskelukyky on mielenterveyden häiriön vuoksi uhattuna
- Psykiatrin erikoislääkärin lausunnon perusteella
- Psykoterapiana tuetaan pidempikestoista psykoterapiaa enintään 3 vuotta ja lyhytkestoista psykoterapiaa enintään 25 kertaa vuoden aikana
- Psykoterapiana tuetaan yksilö-, ryhmä- ja perheterapiaa sekä vanhempien ohjauskäyntejä
- Hakijat pyritään haastattelemaan
- Terapeutilla TEO:n hyväksymä psykoterapeutin koulutus

Ohjaus psykoterapiaan

Kela ja psykoterapian järjestäminen ja korvaaminen

- Kela korvaa yksilöterapiaa sairausvakuutuksesta.
  - Vuonna 2007 käyntejä/hoitokertoja oli 130 036 ja kustannukset olivat 4,0 miljoonaa euroa (lääkärien antama yksilöterapia) ja korvauksen saajia 5 414.
- Kela järjestää psykoterapiaa vaikeavammaisten lääkinnällisenä kuntoutuksena.
  - Vuonna 2007 psykoterapiaa sai 446 vaikeavammaista ja kustannukset olivat yhteensä 1,6 miljoonaa euroa.
- Kela korvaa psykoterapiaa harkinnanvaraisen kuntoutuksen varoista.
  - Vuonna 2007 psykoterapiaa saaneita oli yhteensä 12 553 ja kustannukset olivat 18,9 miljoonaa euroa.
- Kelan järjestämä ammatillinen, vaikeavammaisten ja harkinnanvarainen mielenterveyskuntoutus v. 2007 yht. 68,50 milj. € ja kuntoutujia 26 983

Kela®

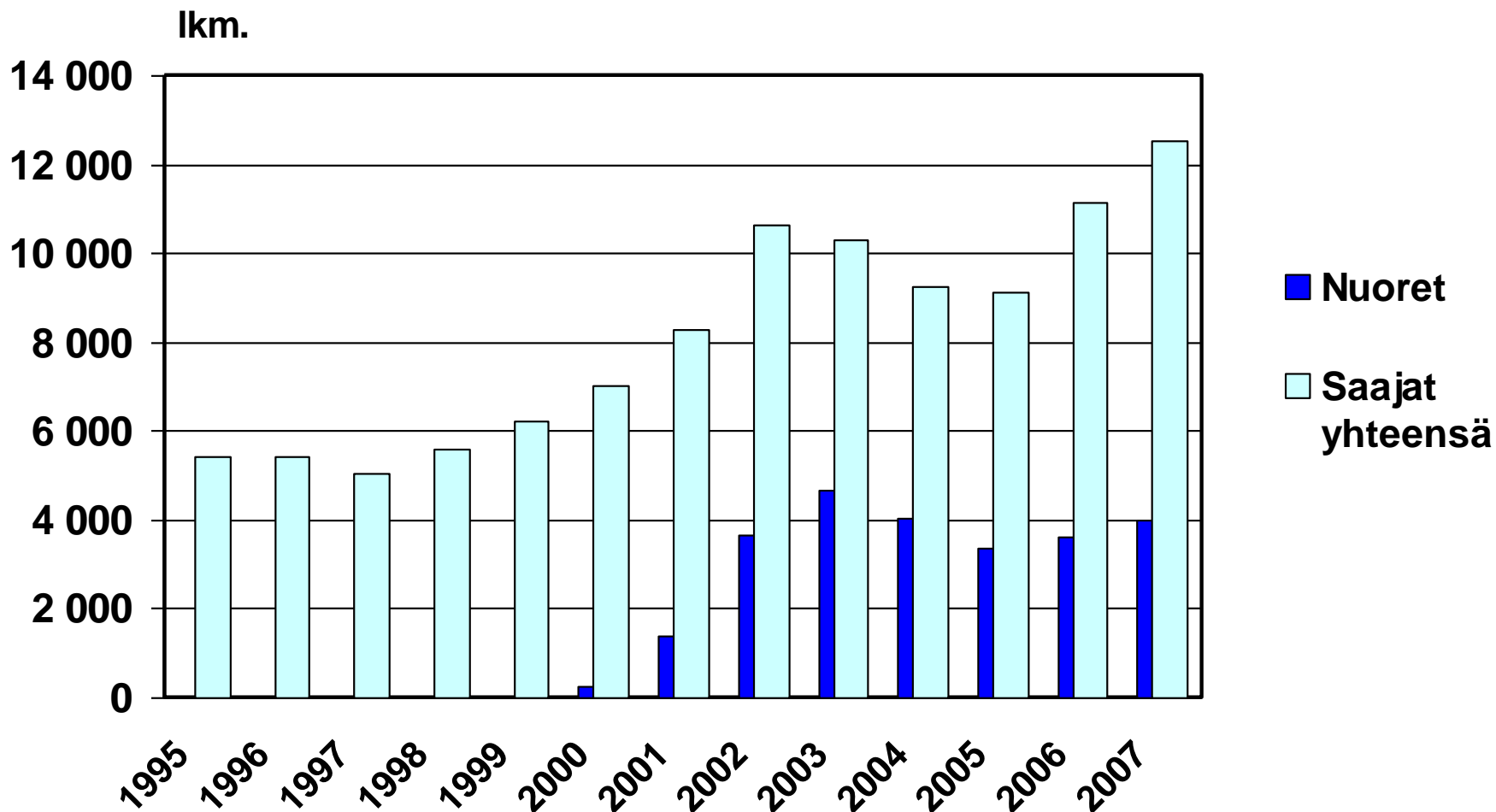
Kelan järjestämän harkinnanvaraisen psykoterapian saajat ja kustannukset vuosina 1992–2007

	Psykoterapiaa saaneet		Kustannukset (milj.e)		
	Yhteensä	joista nuoria	Harkinnanvarainen kuntoutus	Psykoterapia ja sen %-osuus	
1992	4 264	-	49,7	8,40	16,8
1993	4 860	-	52,2	8,80	16,8
1994	5 490	-	56,6	9,50	16,8
1995	5 407	-	60,0	10,10	16,8
1996	5 437	-	58,2	7,33	12,6
1997	5 046	-	60,1	7,21	12,0
1998	5 607	-	67,8	8,13	12,0
1999	6 206	-	78,1	9,01	11,5
2000	7 030	265**	80,6	10,67	13,2
2001	8 265	1 390**	81,6	12,34	15,1
2002	10 625	3 658**	90,6	17,23	19,0
2003	10 309	4 669**	94,1	20,50	21,8
2004	9 407	4 076	83,8	14,30	17,1
2005	9 142	3 343	82,6*	13,49	16,3
2006	11 140	3 625	89,1	17,00	19,1
2007	12 547	4 002	91,6	18,90	20,6

*) Matkakustannuksia ei enää vuodesta 2005 alkaen maksettu kuntoutusvaroista

***) Eduskunnan erillisrahamalla tuettu myös 5–15-vuotiaiden psykoterapiaa

Harkinnanvaraisen kuntoutuksen psykoterapian saajat vv. 1995 - 2007

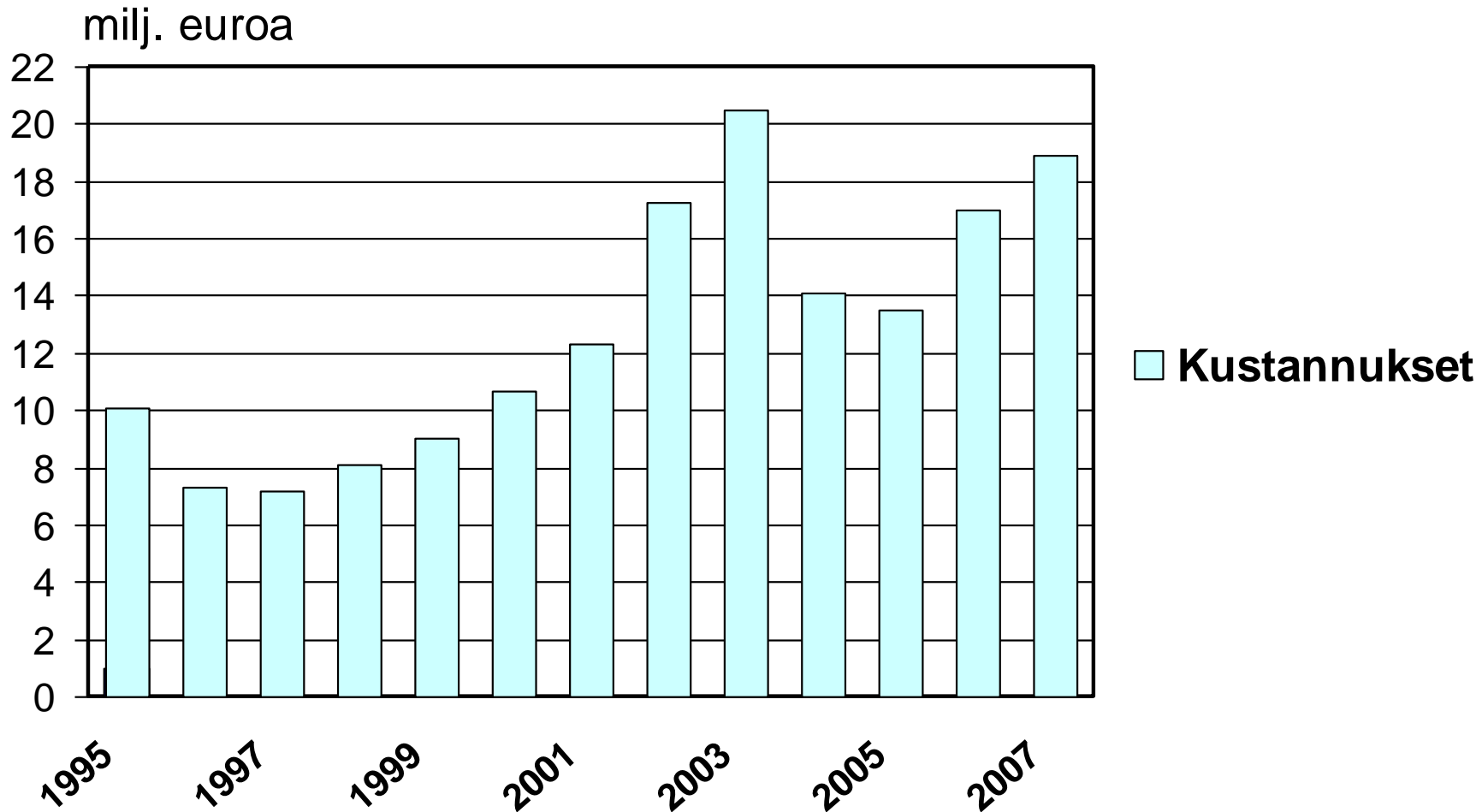

23.5.2012

! 1995-1999 16-25 v. nuoret sisältyvät saajat yhteensä lukumäärään.
! 2000-2003 nuorten lukuihin sisältyi myös 5-15 v. lapsia

Harkinnanvaraisen kuntoutuksen psykoterapian kustannukset vv. 1995 -2007

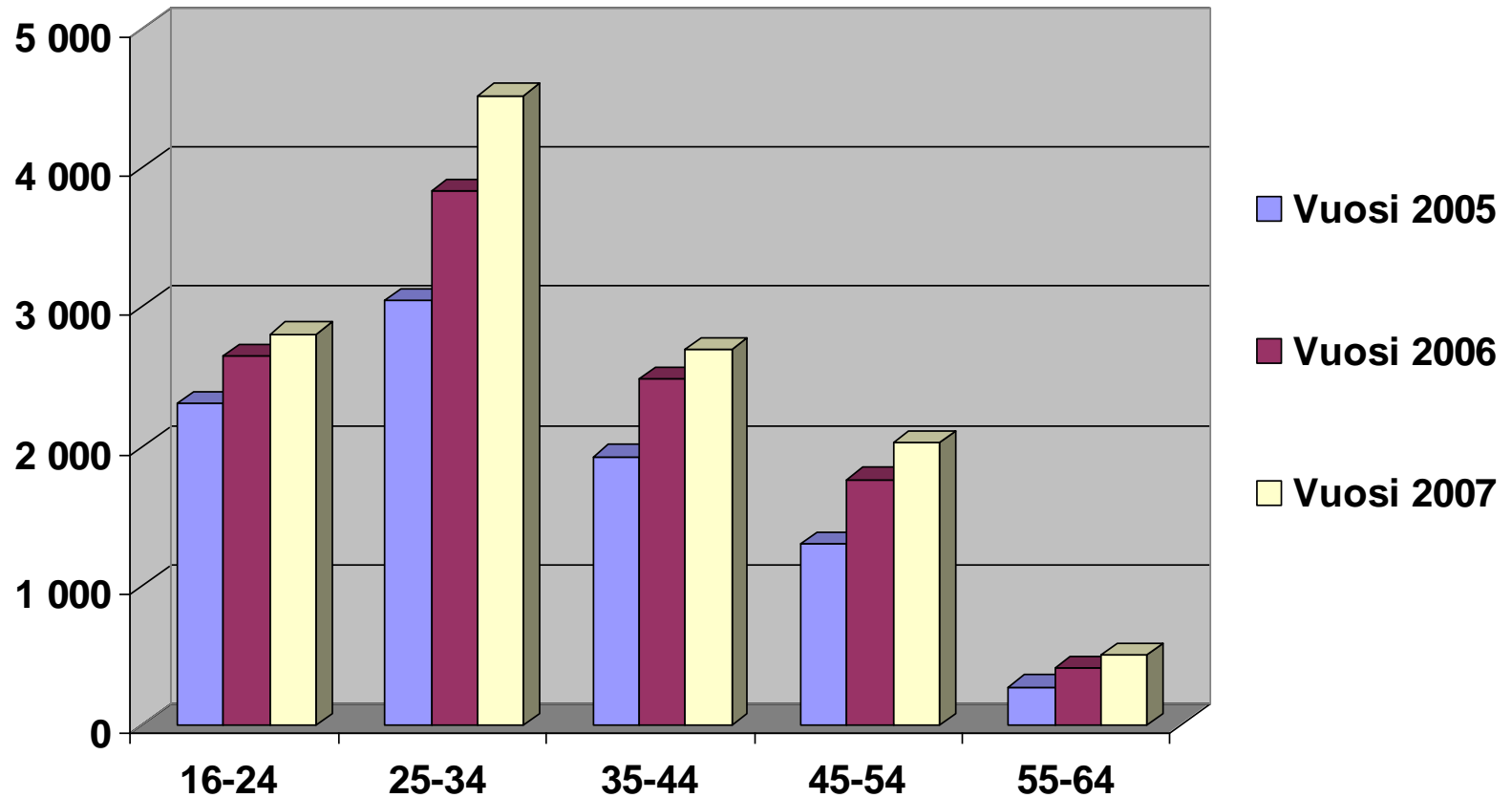

Kelan psykoterapian (KKRL 12 §) saajat ikäryhmittäin 2005-2007

Ikäryhmä	Vuosi		
	2005	2006	2007
-15	293	14	2
16-24	2 303	2 645	2 806
25-34	3 043	3 828	4 517
35-44	1 927	2 485	2 693
45-54	1 301	1 760	2 027
55-64	275	408	502
Yhteensä	9 142	11 140	12 547

¹Taulukko sisältää nuorten psykoterapia sekä aikuisten psykoterapian asiakkaat, 25 vuotiaat sisältyvät vielä nuorten kohderyhmään

Kelan psykoterapian (KKRL 12 §) saajat ikäryhmittäin 2005-2007

Psykoterapiaa saaneiden tarkempi sairauspääryhmän mukainen diagnoosi vuonna 2007

	Kuntoutujat	%-osuus
Masennus	6 770	53,9
Muut mielialahäiriöt	1 202	9,6
Neuroosit	3 479	27,7
Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	430	3,4
Psykoosit	196	1,6
Muut mielenterveyden häiriöt	308	2,5
Somaattinen sairaus ja mielenterveyden häiriö	167	1,3
Yhteensä	12 553	100,0

Psykoterapiaa saaneiden tarkempi sairauspääryhmän mukainen diagnoosi vuonna 2007

	Psykoterapiat yhteensä	Aikuisten psykoterapia	Nuorten psykoterapia
Masennus	6 770	5 023	1 747
Muut mielialahäiriöt	1 202	834	368
Neuroosit	3 479	2 133	1 346
Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	430	205	225
Psykoosit	196	112	84
Muut mielenterveyden häiriöt	308	100	208
Somaattinen sairaus ja mielenterveyden häiriö	167	138	29
Yhteensä	12 553	8 545	4 008

Psykoterapiaa saaneiden tarkempi sairauspääryhmän mukainen diagnoosi vuonna 2007

	Psykoterapiat yhteensä	Aikuisten psykoterapia	Nuorten psykoterapia
Kaksisuuntainen mielialahäiriö	318	228	90
Masennus	4 068	2 834	1 234
Toistuva masennus	2 702	2 189	513
Muut mielialahäiriöt	884	606	278
Pelko-oireiset ahdistuneisuushäiriöt	620	356	264
Muut ahdistuneisuushäiriöt	2 148	1 371	777
Pakko-oireinen häiriö	351	179	172
Reaktiot vaikeaan stressiin ja sopeutumishäiriöt	305	195	110
Muut neuroosit	55	32	23
Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	415	200	215
ADHD (Hyperkineettiset häiriöt)	15	5	10
Muut	475	238	237
Yhteensä	12 553	8 545	4 008

Miten työkyky muuttuu Kelan tukeman kuntoutuspsykoterapian jälkeen?

- **Julkaisu:** Aaltonen T, Lind J. [Miten työkyky muuttuu Kelan tukeman psykoterapiakuntoutuksen jälkeen?](#) [Rekisteriseuranta Kelan psykoterapiaa saaneiden työ- ja opiskelukyvystä vuosina 2002–2004.](#) Helsinki: Kela, Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 95, 2008. ISBN 978-951-669-773-7 (nid.), 978-951-669-774-4 (pdf). Hinta: 7 euroa.
- **Tilaukset:** publ@kela.fi tai puh. 020 634 1947.

Miten työkyky muuttuu Kelan tukeman kuntoutuspsykoterapian jälkeen?

Rekisteriseuranta psykoterapiaa saaneiden työ-
ja opiskelukyvystä vuosina 2002-2004

Tutkimuksen tavoite

- Kuvata rekisteritietoihin perustuen Kelan psykoterapiakuntoutujien taustaa
- Analysoida heidän psykoterapian jälkeistä terveydentilaa, työtilannetta ja työmarkkina-
asemaa

Johtopäätöksen psykoterapiakuntoutuksesta rekisteritutkimuksen valossa

- Kolmannes terveydellisistä syistä työmarkkinoiden ulkopuolella olleista siirtyi takaisin työelämään
- Sairauspäivärahalla olleiden osuus väheni
- Depressiolääkkeiden käyttö väheni
- Työllistymisen kannalta psykoterapia oli tuloksellisinta niillä, joilla
  - työ- tai koulutustilanne oli selkeä psykoterapian alkaessa, usein miehillä
  - psyykenlääkitys oli alkanut ennen kuntoutusta

Tulevaisuus: Psykoterapia järjestämisvelvollisuuteen?

Nykytilanne:

- Kelan psykoterapiaa pidetään tärkeimpänä mielenterveyskuntoutujien kuntoutuspalveluna (konsensuskokous v. 2006)
- Kelan psykoterapiaa korvataan harkinnanvaraisen kuntoutuksen varoista (= eduskunnan vuosittain vahvistama rahamäärä)
  - > resurssien rajallisuuden vuoksi kaikki psykoterapiaa tarvitsevat eivät pääse Kelan palvelujen piiriin
  - > yhdenvertaisuus kuntoutuksen myöntämisessä ei toteudu (esim. huomattava alueellinen vaihtelu hylkäysprosentteissa)
- Kelan harkinnanvarainen kuntoutuspsykoterapia täydentää kuntien lakisääteistä velvollisuutta järjestää tarpeenmukaiset mielenterveyspalvelut

Tulevaisuus: Psykoterapia järjestämisvelvollisuuteen?

- Kelan kuntoutuslakiin vakuutetuille oikeus saada psykoterapiaa
- Lainmuutosta esitetty SATA-komitealle
  - > kohderyhmä: 16-67-vuotiaat, jotka sairastavat jotakin mielenterveydenhäiriötä ja joiden työ- tai opiskelukyky on sairauden vuoksi uhattuna
  - > tavoite: työ- ja opiskelukyvyn parantaminen tai palauttaminen ja sen seurauksena työllistyminen, työssä pysyminen tai työhön palaaminen
  - > rahoituksen rajallisuus ei vaikuttaisi Kelan psykoterapian myöntämiseen, vaan psykoterapiaa saisivat kaikki sitä tarvitsevat, laissa määriteltyyn kohderyhmään kuuluvat vakuutetut

Tulevaisuus: Psykoterapia järjestämisvelvollisuuteen?

Selvitettäviä asioita:

- Työnjako terveydenhuollon ja Kelan välillä
- Omavastuuosuuden taso
  - > nyk. kertakorvaus aikuisilla 37-45,41 €/käynti ja nuorilla 52,14-60,55 €/käynti
  - > aikuiset maksavat omavastuuna jopa 1600 €/v ja nuoret jopa 800 €/v
- Toiminnan kehittäminen edellyttää seurannan ja raportoinnin kehittämistä
  - > terveydenhuollon ja Kelan psykoterapiatietojen vertailtavuus